

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/2/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715203444
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6715203444.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v spore žalobcov 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXXX/XX, XXX XX D., obaja zastúpení Nagy & Partners, s. r. o., so sídlom Športová 470/11, 924 01 Galanta, IČO: 36 869 341, proti žalovanému 1/ Obec F., F. XX, XXX XX F., IČO: 00 316 148, zastúpený Advokátska kancelária Krnáč, s. r. o., so sídlom Námestie Slobody 2, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 47 232 293, 2/ Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo životného prostredia SR, so sídlom Nám. Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava, IČO: 42 181 810, o náhradu škody o odvolaní žalovaného 1/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 18C/109/2015-1029 zo 7. septembra 2022, takto

rozhodol:

I. Odvolanie žalovaného 1/ voči výroku II. o povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu škody, výroku III. ktorým súd prvej inštancie žalobu vo zvyšku zamietol a výroku V. o povinnosti žalovaného 2/ nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania, odmieta.

II. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. o povinnosti žalovaného 1/ zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 3 385,76 €, vo výroku II. o povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 4 979,07 €, vo výroku IV. o povinnosti žalobcov 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému 1/ trovy konania v rozsahu 40 % a vo výroku V. o povinnosti žalovaného 2/ nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania v rozsahu 42 % v lehotách uvedených vo výroku rozsudku súdu prvej inštancie, potvrdzuje.

III. Žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom opätovne čiastočne vyhovel žalobe o náhradu škody tak, že žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 3 385,76 € (výrok I.) a žalovanému 2/ povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 4 979,07 € (výrok II.), obom v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku. Podľa dôvodov rozhodnutia sa žalobcovia v tomto konaní domáhali náhrady škody vo výške 11 053,06 € spôsobom, aby žalovaný 1/ im nahradil škodu vo výške 4 082,83 € a žalovaný 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne škodu vo výške 6 970,85 €. Výrokom III. teda súd prvej inštancie zamietol žalobu voči žalovanému 1/ o 697,07 €, ale zároveň aj v časti, ktorej sa voči žalovanému 1/ domáhali žalobcovia náhrady škody spoločne a nerozdielne so žalovaným 2/ vo výške 6 970,85 €. Len žalovaného 2/ zaviazal súd prvej inštancie na náhradu škody vo výške 4 979,07 € a aj voči nemu žalobu o 1 991,78 € zamietol. Osobitnými výrokmi rozhodol súd prvej inštancie o nároku strán sporu na náhradu trov konania tak, že žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému 1/ trovy konania v rozsahu 40 % od právoplatnosti uznesenia, ktorým bude rozhodnuté o výške náhrady

trov konania (výrok IV.). Vo vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným 2/ považoval súd prvej inštancie za úspešnejšiu stranu sporu žalobcov 1/ a 2/, ktorým V. výrokom priznal voči žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 42 %.

1.1 Súd prvej inštancie poukázal na to, že vec posudzuje opätovne po tom, ako uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/7/2020 z 30. júna 2021 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 17Co/7/2020 z 30. júla 2021 (ďalej aj „zrušujúce uznesenie“) mu bola vec v časti zrušenej rozhodnutím odvolacieho súdu vrátená na ďalšie konanie. V skutkovom stave podľa dôvodov rozhodnutia oproti skutkovému stavu, z ktorého vychádzal pri rozhodnutí rozsudkom z 09.10.2019 (zrušený uznesením odvolacieho súdu sp. zn. 17Co/7/2020 vo vyhovujúcich výrokoch a závislom výroku o trovách konania) k žiadnej zmene nedošlo. Súd prvej inštancie len rešpektujúc právny názor vyslovený odvolacím súdom k základu nároku, jeho výške, aktívnej a pasívnej legitímácii žalovaných a právnomu posúdeniu veci na návrh žalobcov nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcom A. G. H., I. z odboru ochrana životného prostredia, odvetvie ochrana prírody a krajiny, z ktorého pri určení výšky škody vzniknutej žalobcom vychádzal. Súd prvej inštancie konštatoval aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov na uplatnenie nároku, ktorý je predmetom konania, pasívnu vecnú legitímáciu žalovaných 1/ a 2/ vo vzťahu k nárokom na náhradu škody v konkrétnej výške podľa výroku rozhodnutia. Vysvetlil, z akého dôvodu posúdil výšku škody analogicky podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z. (ďalej aj „vyhláška č. 24/2003 Z. z.“), ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny (ďalej aj „zákon č. 543/2002 Z. z.“), i keď škoda výrubom lesného porastu vznikla žalobcom ako fyzickým osobám a prečo posúdil zodpovednosť žalovaného 1/ podľa ustanovení § 420 ods. 1, § 442 ods. 1, § 443 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „Občiansky zákonník“ alebo „OZ“) z akých skutočností vyvodil zodpovednosť žalovaného 2/ a podriadil ju pod § 3 ods. 1, § 9 ods. 1 a § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“).

1.2 Rozhodnutie o nárokoch na náhradu trov konania je odôvodnené čiastočným úspechom strán sporu podľa § 250 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“).

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli odvolaním obaja žalovaní.

3. Za odvolacie dôvody žalovaný 1/ označil dôvody uvedené v § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) Civilného sporového poriadku, ktoré podrobnejšie rozvinul tak, že sa súd prvej inštancie neoboznámil dôkladne so skutkovým stavom veci, vykonané dôkazy nevyhodnotil v súlade s procesnými zásadami, rozsudok súdu prvej inštancie je neprehľadný a zmätočný, bez riadneho a presvedčivého odôvodnenia, nie je z neho pochopiteľné, akú váhu prikladal všetkým vymenovaným dôkazom, nezrejmil ich význam pre rozhodnutie vo veci a vec nesprávne právne posúdil. Rozsah svojho odvolania neobmedzil len na niektoré jeho osoby sa dotýkajúce výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie vysvetľujúc, že rozsudok súdu prvej inštancie napáda ako celok z dôvodu možného regresného nároku uplatňovaného zo strany žalovaného 2/ voči nemu podľa zákona č. 514/2003 Z. z., z čoho vyvodzuje, že sa ho dotýkajú všetky výroky rozsudku súdu prvej inštancie. Je toho názoru, že žaloba mala byť zamietnutá v celom rozsahu vo vzťahu k obom žalovaným. Zopakoval argumentáciu prednášanú v prvoinštančnom konaní, že žalobcovia nie sú oprávnení nárokovať si náhradu škody odvodenú od spoločenskej hodnoty drevín, keď finančnú náhradu za vyrúbané stromy do výšky spoločenskej hodnoty dreviny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. môže uplatňovať jedine štát. Súd prvej inštancie sa nesprávne vypořiadal s názorom odvolacieho súdu vysloveného k otázke predmetu konania uvedeného v uznesení sp. zn. 17Co/7/2020. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít uznesením NS SR sp. zn. 4MCdo/5/2012, rozsudkom NS SR sp. zn. 3Cdo/313/2009 a stanoviskom trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj 39-60/2017, ako aj rozsudkom Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/2466/2014 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava II sp. zn. 17C/254/2008. O finančnej náhrade vo výške spoločenskej hodnoty dreviny nie je oprávnený rozhodnúť súd. Rozhodnutie o povinnosti zaplatiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny patrí podľa § 64 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. do pôsobnosti Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, Slovenskej inšpekcie životného prostredia, okresného úradu v sídle kraja a obce. Žalovaný 1/ nesúhlasí s názorom súdu prvej inštancie, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva výslovný zákaz pre fyzické osoby domáhať sa náhrady škody za nepovolený výrub, ktorá by mohla zodpovedať spoločenskej hodnote dreviny. V rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/2466/2014 je v zhode s názorom žalovaného 1/ uvedené, že vlastníkov vyrúbaných porastov podľa § 442 ods. 1 a § 443 Občianskeho zákonníka prináleží len náhrada škody (majetkovej ujmy) vo výške zodpovedajúcej cene vyťaženej drevnej hmoty bez toho, aby ju bolo možné navýšiť o čiastky odvodzované od tzv. ekologickej ujmy (v zmysle § 10

zákona č. 17/1992 Sb. o životnom prostredí). Žalobcom teda nesvedčí aktívna vecná legitímácia v spore. Na pojednávaní dňa 24.11.2021 žalobcovia za nárok uplatňovaný v tomto konaní označili náhradu škody zodpovedajúcu strate spoločenskej hodnoty drevín a nie náhradu za zníženie hodnoty pozemku, na ktorom vyrúbané stromy rástli. Výška škody vyčíslená ako spoločenská hodnota drevín nie je škodou na majetku žalobcov, nakoľko nepredstavuje úbytok na majetku žalobcov, ale spoločenskú hodnotu dreviny, ktorá vyjadruje najmä ich biologickú, ekologickú a kultúrnu hodnotu. Na ustálenie výšky škody súd prvej inštancie nehospodárne nariadil znalecké dokazovanie, i keď odvolací súd v zrušujúcom uznesení poukázal na možnosť zistiť výšku škody aj iným spôsobom. Znaleckým posudkom A. G. H., I. vzhľadom na odstup času od výrubu nemohla byť spoľahlivo zistená spoločenská hodnota drevín, keď jeden z pňov vyrúbaného stromu už sa na mieste nenachádzal, žalobcovia ho úmyselne odstránili pri výkope žumpy, preto nemožno konštatovať, že táto drevina mala pre žalobcov určitú spoločenskú hodnotu. V čase vyhotovenia znaleckého posudku A. H., I. neexistovali dôkazy o estetike vyrúbaných stromov (ako vyzerali, aké bolo ich rozkonárenie, či boli zdravé). Žalovaný 1/ považuje názor súdu prvej inštancie, ktorý pri určení výšky škody vychádza zo „subjektívneho pocitu“ žalobcov za rozporný so zákonom, predovšetkým s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, podľa ktorých sa uhrádza poškodenému skutočná škoda a ušlý zisk. Súd prvej inštancie skutočnú škodu, ktorej charakter je materiálny a predstavuje ju finančná hodnota veci, za ktorú je možné túto vec predať, rozšíril aj o subjektívnu pocitovú škodu, t. j. určitý druh nemajetkovej ujmy, za ktorú v danom prípade analogicky považuje spoločenskú hodnotu dreviny. Napriek tomu, že žalobcovia môžu pociťovať škodu na svojom majetku ako škodu ekologickú aj estetickú, táto kategória škody nepatrí do ich výlučnej sféry pociťovania, nakoľko je ujmom kolektívnou a cieľom sankcionovania subjektu, ktorý poruší právnu povinnosť v podobe úhrady sumy spoločenskej hodnoty dreviny je financovanie ochrany prírody a nie ekonomická kompenzácia „pocitu“ poškodených. Občiansky zákonník pozná pojem nemajetkovej ujmy, avšak uplatnenie tejto nemajetkovej ujmy nie je prípustné pri vzniku akejkoľvek škody.

3.1 V rámci procesnej obrany namietal žalovaný 1/ svoju pasívnu vecnú legitímáciu, s ktorou námietkou sa súd prvej inštancie absolútne nevysporiadal. V konaní bolo preukázané, že všetky vypílené stromy na pozemku žalobcov boli označené ružovočervenou farbou spôsobom ako dreviny, u ktorých je povolený výrub, označuje správny orgán. Píliči potvrdili, že pílili len označené a kalamitné stromy. Ak všetky dreviny, vrátane posudzovaných dvoch dvojkmeňov na pozemku žalobcov boli označené farbou a teda určené správnym orgánom na vypílenie, sú absolútne irelevantné konštatácie súdu, či išlo o kalamitný výrub dvoch dvojkmeňov, nakoľko aj tieto boli označené správnym orgánom. Išlo teda o nesprávny úradný postup žalovaného 1/ ako správneho orgánu pri prenesenom výkone štátnej správy a túto zodpovednosť je nevyhnutné posudzovať podľa zákona č. 514/2003 Z. z. a nebolo namieste vo vzťahu k žalovanému 1/ aplikovať ustanovenie § 420 Občianskeho zákonníka. Nakoľko v prejednávanej príhode nešlo o súkromnoprávny vzťah žalovaného 1/ ako jednotky územnej samosprávy, ale o výkon verejnej moci – prenesený výkon štátnej správy podľa zákona č. 543/2002 Z. z., prípadná zodpovednosť žalovaného 1/ mala byť posudzovaná výlučne podľa zákona č. 514/2003 Z. z. Ak by aj išlo o výkon samosprávnej pôsobnosti obce, súd mal postupovať podľa § 10 až 14 zákona č. 514/2003 Z. z., ktoré upravujú zodpovednosť územnej samosprávy za škodu spôsobenú pri výkone samosprávy a nie podľa § 420 Občianskeho zákonníka. Na vyvodenie zodpovednosti žalovaných za škodu vzniknutú žalobcom nebolo postačujúce deklarovanie porušenia ich povinností, resp. realizovaného nesprávneho úradného postupu. Predpokladom pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je preukázanie príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím a následkom. Súd prvej inštancie v bode 12.3 odôvodnenia rozsudku uviedol, že príčinnú súvislosť považuje za preukázanú, keď k zmenšeniu majetku žalobcov došlo práve nesprávnym úradným postupom žalovaného 2/. Žalovaný 2/ sa pritom nemohol dopustiť žiadneho nesprávneho úradného postupu, keď tento v konaní priamo nevystupoval, nebol subjektom, ktorý by sa dopustil nesprávneho úradného postupu, ale ide o zákonom určený subjekt voči ktorému sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 3Cdo/313/2009 k podmienkam vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím uviedol, že tieto sú stanovené kumulatívne a v prípade nesplnenia čo i len jednej z nich nie je daná táto zodpovednosť.

3.2 Rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania podľa úspechu v spore je v rozpore s ustanovením § 216 C. s. p., v zmysle ktorého je súd viazaný žalobným návrhom žalobcov. Žalobcovia v žalobe vo veci samej z 18.03.2015 ani v podaní z 21.01.2019 o čiastočnom späzvatí návrhu ani v rámci záverečného návrhu na pojednávanie konanom dňa 07.09.2022 výslovne nežiadali priznanie nároku na náhradu trov konania, tak súd prvej inštancie nemohol žalobcom priznať nárok na plnenie vo forme nároku na náhradu trov konania.

3.3 Žalovaný 1/ navrhuje, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok, žalobu voči žalovanému 1/ zamietol a žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť nahradiť žalovanému 1/ trovy celého konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný 2/ obmedzil rozsah svojho odvolania na výroky II. a V. rozsudku súdu prvej inštancie, ktorými bolo rozhodnuté o povinnosti žalovaného 2/ zaplatiť žalobcom náhradu škody a náhradu trov konania. Za odvolacie dôvody označil inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci podľa § 365 ods. 1 písm. d) a písm. h) Civilného sporového poriadku. Rovnako ako žalovaný 1/ označil žalovaný 2/ rozhodnutie prvoinštančného súdu ako celok za zmätočné, z ktorého nie je možné zistiť, ktoré skutočnosti považoval súd prvej inštancie za dokázané, na ktoré tvrdenia žalobcov a žalovaných prihladol a ktoré zostali iba v rovine tvrdení. Vytýkal tiež, že sa súd prvej inštancie odvoláva vo svojom rozsudku na znalecký posudok J. K. D., čo navodzuje dojem, že súd prvej inštancie opiera svoju právnu úvahu o všetky v súdnom konaní predložené znalecké posudky, hoci v rozsudku zároveň poukazuje na nesprávnu metodiku použitú J. D.. V bode 2 na str. 3 rozsudku uviedol okresný súd, že obec F. ako subjekt súkromného práva dala vypíliť dreviny žalobcov bez toho, aby na to mala príslušný súhlas a to obce ako orgánu ochrany prírody a krajiny, avšak v bode 12.3 konštatuje, že k zmenšeniu majetku žalobcov došlo nesprávnym úradným postupom žalovaného 2/. Takéto odôvodnenie je rozporuplné, protirečiacie a zmätočné. Žalovanému 2/ nie je zrejmé, akú škodu si žalobcovia 1/ a 2/ v tomto konaní uplatnili, keď súd prvej inštancie poukázal na to, že nezákonným výrubom stromov na pozemku žalobcov nedošlo len k strate dreviny ako drevnej hmoty, ale k zníženiu hodnoty ich nehnuteľnosti, ktorú (hodnotu) vyjadrovali žalobcovia prostredníctvom najbližšieho právneho pojmu a to spoločenskej hodnoty drevín a v takejto hodnote bola škoda na majetku žalobcov vyčíslená aj znaleckým posudkom J. D., ktorý uvádzal, aké následky na znížení hodnoty majetku žalobcov predstavoval výrub stromov, že došlo k narušeniu rovnováhy ekologickej stability, vznikol priestor pre vznik pôdnej erózie, nestability lokality, znehodnotila sa nehnuteľnosť po sadovníckej stránke a nehnuteľnosť stratila na predajnosti a naproti tomu na pojednávaní dňa 24.11.2021 žalobcovia uvádzali, že od počiatku žiadajú náhradu škody zodpovedajúcu strate spoločenskej hodnoty drevín a nie náhradu za zníženie hodnoty pozemku.

4.1 Žalovaný 2/ zastáva názor, že žalobcovia 1/ a 2/ nie sú aktívne vecne legitimovaní na uplatnenie nároku, ktorý je predmetom tohto konania, keď nie sú oprávnení nárokovať si náhradu škody odvodenú od spoločenskej hodnoty drevín. Jediným subjektom oprávneným nárokovať si spoločenskú hodnotu drevín je štát. Vyplýva to z § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z., v zmysle ktorého povinnosť zaplatiť finančnú náhradu za stratu spoločenskej hodnoty drevín ukladá orgán ochrany prírody. Prostredníctvom spoločenskej hodnoty drevín možno vyjadriť nepriaznivý následok spočívajúci v úbytku celospoločenských hodnôt. Spoločenská hodnota vybraných častí prírody sa podľa § 95 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. vyjadruje v peniazoch, čo umožňuje finančné vyjadrenie úbytku ich biologickej, ekologickej alebo kultúrnej hodnoty, vyjadruje nemajetkovú ujmu jednotlivých častí prírody. Dreviny sú súčasťou ekosystémov a ich výrubom môže dôjsť k vzniku ekologickej ujmy. Spoločenská hodnota vyjadruje aj ekologickú hodnotu častí prírody. Ekologickou ujmu je strata alebo oslabenie prirodzených funkcií ekosystémov vznikajúca poškodením ich zložiek alebo narušením vnútorných väzieb a procesov v dôsledku ľudskej činnosti. Oprávneným zo spôsobenej ekologickej ujmy podľa § 27 ods. 3 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí je štát. Vyplýva to aj právnej teórie, tiež rozsudku NS ČR sp. zn. 25Cdo/2466/2014. Aj podľa článku 44 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky ochrana ekologickej rovnováhy a starostlivosť o životné prostredie patrí do pôsobnosti štátu. S ohľadom na uvedené považuje žalovaný 2/ za absurdný záver súdu prvej inštancie uvedený v bode 10 na str. 14 rozsudku nemajúci oporu v príslušných právnych predpisoch, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva výslovný zákaz pre fyzické osoby domáhať sa náhrady škody za nepovolený výrub dreviny v jej vlastníctve treťou osobou bez jej súhlasu a bez zákonného povolenia vo výške zodpovedajúcej spoločenskej hodnote dreviny. Tento názor odporuje zmyslom príslušných zákonov. Prijatím záveru súdu prvej inštancie, že ktokoľvek si môže uplatňovať nárok na náhradu škody spočívajúcej spoločenskej hodnote drevín by došlo k viacerým následkom, ktoré by spôsobili značnú právnu neistotu, ako aj dvojité sankcionovanie.

4.2 Súd prvej inštancie sa vyjadruje v odôvodnení svojho rozhodnutia k trestnej veci, predmetom ktorej je vypílenie stromov obcou F. na pozemku žalobcov a vyslovil názor, že nakoľko trestný súd Slovenskej republiky v predmetnom trestnom konaní nepripustil so svojím nárokom na náhradu škody, tento nárok zo strany Slovenskej republiky neexistuje. Už v odvolaní z 29.10.2019 voči skoršiemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie žalovaný 2/ uviedol, že nárok na majetkovú reparáciu (voči obci) ujmy vzniknutej nepovoleným výrubom dreviny až do výšky spoločenskej hodnoty dreviny je administratívno-právnym nárokom, ktorý nepatrí do pôsobnosti súdov a nemožno ho uplatniť v adhéznom konaní postupom

podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku. Uplatniť si tento nárok patrí do pôsobnosti okresného úradu alebo obce. Pokiaľ si ku dňu vydania rozsudku okresný úrad neuplatnil nárok na finančnú náhradu vo výške spoločenskej hodnoty dreviny voči obci, učiní tak v budúcnosti. V prípade, ak napadnutý rozsudok nadobudne právoplatnosť, bude obec F. povinná uhradiť spoločenskú hodnotu vyrúbanych drevín dvakrát. Súd prvej inštancie sa odklonil od zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Tpj. 39-60/2017, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) C. s. p. Súd prvej inštancie nemal pri určení výšky škody prihliadnuť na „subjektívny pocit“ žalobcov, keď v zmysle Občianskeho zákonníka sa poškodenému uhrádza len skutočná škoda a ušlý zisk. Súd prvej inštancie skutočnú škodu, ktorej charakter je materiálny a predstavuje ju finančná hodnota veci, za ktorú je možné túto vec predať, rozšíril aj o subjektívnu pocitovú škodu, t. j. určitý druh nemajetkovej ujmy, za ktorú považuje spoločenskú hodnotu dreviny. Táto škoda nemôže predstavovať subjektívnu ujmu, nakoľko je ujmu kolektívnu a cieľom sankcionovania subjektu, ktorý poruší právnu povinnosť v podobe úhrady sumy spoločenskej hodnoty dreviny je financovanie ochrany prírody.

4.3 Žalovaný 2/ navrhuje, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol a žalobcom 1/ a 2/ nepriznal nárok na náhradu trov konania a žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov konania, ktoré vznikli úhradou preddavku na znalca.

5. Vyjadrenie k odvolaniam podané nebolo.

6. Žalovaný 1/ v bode 16 časti I. odvolania uvádza, že sa ho dotýkajú všetky výroky rozsudku súdu prvej inštancie, preto napáda rozsudok okresného súdu svojím odvolaním v celom rozsahu. Na rozdiel od takto vymedzeného rozsahu odvolania navrhuje zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. iba vo vzťahu k svojej osobe výrokom odvolacieho súdu „Súd žalobu voči žalovanému I zamietal. Žalobcovia I a II sú povinní nahradiť žalovanému v I. rade trovy konania vrátane odvolacieho konania vrátane odvolacieho konania v rozsahu 100 %.“

6.1 Rozsah, v akom rozhodnutie súdu prvej inštancie strana sporu napáda, musí podľa § 363 C. s. p. uviesť strana sporu. Rozsahom odvolania podľa § 379 C. s. p. odvolací súd viazaný je, okrem prípadov uvedených pod písm. a), b), c). Viazanosť rozsahom odvolania platí aj v prípade, ak strana sporu podáva odvolanie voči rozhodnutiu v širšom rozsahu než mu zákon dovoľuje a musí o ňom rozhodnúť. V § 355 ods. 1 pripúšťa Civilný sporový poriadok odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie (ak to zákon nevyklučuje) a ktorý subjekt je oprávnený podať odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie upravuje Civilný sporový poriadok v § 359 tak, že odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Toto ustanovenie vyjadruje tzv. subjektívnu prípustnosť odvolania. Subjektívna prípustnosť odvolania je spojená s existenciou ujmy spôsobenej odvolateľovi napadnutým rozhodnutím. Túto ujmu posudzuje odvolací súd výlučne z procesného hľadiska s ohľadom na znenie výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie (porovnaj napr. uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/303/2019 z 23.09.2021). Žalovaný 1/ je (môže byť) dotknutý na svojich právach len výrokmi I. o jeho povinnosti zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 3 385,76 € a výrokom IV. (ako závislým na rozhodnutí o veci samej výrokom I.) o jeho nároku na náhradu trov konania voči žalobcom. Prípadný regresný postih podľa zákona č. 514/2003 Z. z. zo strany žalovaného 2/ voči žalovanému 1/, ak bude potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie v II. výroku o povinnosti žalovaného 2/ nahradiť žalobcom 1/ a 2/ škodu už nebude založený na rozhodnutí súdu prvej inštancie rozsudkom zo 7. septembra 2022, ale na inom skutkovom a právnom základe. Z tohto dôvodu sa rozhodnutie okresného súdu vo vzťahu k žalovanému 2/ o veci samej a trovách konania medzi žalobcami 1/ a 2/ žalovaným 2/ žiadnym spôsobom nedotýka práv a povinností žalovaného 1/, preto nie je žalovaný 1/ oprávnený podať odvolanie proti výrokom II., III. a V. rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolanie žalovaného 1/ na základe takéhoto posúdenia voči výrokom II., III. a V. rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd podľa § 386 písm. b) Civilného sporového poriadku odmietol ako podané neoprávnenou osobou.

7. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie podal aj žalovaný 2/, v dôsledku ktorého vznikla odvolaciemu súdu povinnosť preskúmať správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie aj vo výrokoch II. a V., okrem výroku III., ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá, keďže žalobcovia nevyužili právo podať odvolanie proti rozsudku okresného súdu.

7.1 Funkčne príslušný súd na rozhodnutie o odvolaní žalovaných 1/ a 2/ podľa § 34 ods. 1 C. s. p. je Krajský súd v Banskej Bystrici. Skutkové zistenia súdu prvej inštancie za nesprávne označuje žalovaný 1/. Obaja žalovaní vytýkajú súdu aj nesprávne právne posúdenie veci, existenciu inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a žalovaný 1/ aj nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie a porušenie práva na spravodlivý proces, ktorý odvolací dôvod bližšie zdôvodnený

v odvolaní nie je a možno ho vzťahovať len k argumentácii žalovaného 1/ o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Skutkový stav ustálený ku dňu rozhodnutia odvolacieho súdu zrušujúcim uznesením sp. zn. 17Co/7/2020 sa ku dňu rozhodnutia súdu prvej inštancie napadnutým rozsudkom 7. septembra 2022 nezmenil. Odvolací súd ho považuje za zistený úplne a správne, dôkazy vykonané súdom prvej inštancie nebolo potrebné doplniť ani zopakovať, prejednanie veci na odvolacom pojednávaní nevyžadoval dôležitý verejný záujem. Odvolací súd z tohto dôvodu nenariadil vo veci odvolacie pojednávanie (§ 385 ods. 1 C. s. p.), vec prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. v napadnutých častiach ako vecne správny potvrdil.

8. Obaja odvolatelia vytykajú súdu prvej inštancie, že v napadnutom rozhodnutí uviedol všetky dôkazy vykonané v súdnom konaní, avšak ich význam vo vzťahu k svojmu rozhodnutiu v poradí druhým rozsudkom nevyhodnotil. Rozsudok súdu prvej inštancie označujú za zmätočný a nezrozumiteľný, nesprávne interpretujúci skutkové zistenia a právne predpisy.

8.1 Pravdou je, že rozsudok súdu prvej inštancie je zbytočne rozsiahly, keď už odvolací súd skutkové a právne závery súdu prvej inštancie vyslovené v rozsudku č. k. 18C/109/2015-696 z 9. októbra 2019 posúdil a vyjadril k nim svoj názor, vyslovil právny názor k otázke aktívnej vecnej a pasívnej vecnej legitímácie strán sporu, dal pokyn súdu prvej inštancie ako má ďalej vo veci postupovať a aké otázky je potrebné pre správne rozhodnutie vo veci doriešiť. Súd prvej inštancie aby aj tomu, kto prvé rozhodnutie súdu prvej inštancie nečítal ozrejmil, k akým skutkovým záverom a na základe akých vykonaných dôkazov dospel, uviedol aj v druhom rozhodnutí dôkazy vykonané od začatia súdneho sporu do rozhodnutia konečným rozhodnutím, čo však nerobí rozsudok súdu prvej inštancie zmätočným a nepreskúmateľným. Odôvodnenie rozhodnutia zodpovedá podľa názoru odvolacieho súdu ustanoveniu § 220 C. s. p. V bodoch 1 až 6 odôvodnenia súd prvej inštancie uviedol, čoho sa žalobcovia v konaní domáhali, na základe akých skutočností, ako sa v konaní bránili žalovaní. Z výpovede svedka L. M. vykonávajúceho v roku 2013 funkciu starostu obce F. súd prvej inštancie zistil, aké kroky N. F. a pracovníčky Spoločnej úradovne predchádzali výrubu stromov na parcele vo vlastníctve žalobcov a obecnom pozemku. V bode 8 odôvodnenia popísané znalecké posudky a listinné dôkazy uvádza súd prvej inštancie za účelom odôvodnenia svojho záveru o existencii aktívnej vecnej legitímácie žalobcov uplatniť si v súdnom konaní nárok na náhradu škody za bez ich súhlasu vyrúbané stromy rastúce na ich pozemku, ktoré podľa § 120 Občianskeho zákonníka patria vlastníkom pozemku. Okresný súd sa vyjadril aj k tvrdeniam žalovaného o strate aktívnej vecnej legitímácie žalobcov a nedostatku naliehavého právneho záujmu na vedení tohto sporu v dôsledku novej skutočnosti spočívajúcej v odpredaji pozemku, na ktorom sa nelegálny výrub uskutočnil tak, že strata vlastníckeho práva k pozemku nemá za následok stratu aktívnej vecnej legitímácie žalobcov, pretože súd posudzuje stav k času škodovej udalosti, kedy bolo vlastníctvo žalobcov k pozemku preukázané, čo považuje odvolací súd za správny názor. Aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov posúdil v bode 10 odôvodnenia súd prvej inštancie aj vo vzťahu k výške škody, ktorú si žalobcovia nárokovali ako rovnajúcu sa spoločenskej hodnote vypílených drevín a výslovne uviedol, že škoda bola takto vyčíslená analogicky podľa vyhlášky č. 24/2003 Z. z., pretože si žalobcovia neuplatňovali majetkovú škodu rovnajúcu sa rozdielu v cene nehnuteľností s porastom a bez porastu, ale škodu, ktorú vnímajú širšie než len hodnotu drevnej hmoty vyrúbaných stromov. Vetou „Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva výslovný zákaz pre fyzické osoby domáhať sa náhrady škody za nepovolený výrub dreviny v jej vlastníctve treťou osobou bez jej súhlasu a bez zákonného povolenia, eventuálne bez splnenia zákonných podmienok v hodnote (rozumej vo výške ceny – poznámka odvolacieho súdu) dreviny, ktorá by mohla zodpovedať spoločenskej hodnote dreviny“ nepovedal súd prvej inštancie, ako sa to snažia navodiť odvolatelia, že žalobcom priznal súd prvej inštancie právo uplatňovať si namiesto štátu nárok vyplývajúci z § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. ako sankciu za výrub dreviny bez súhlasu orgánu ochrany prírody, čo zdôraznil súd prvej inštancie na strane 14 odôvodnenia slovami „nemožno teda konštatovať, že nárok, ktorý si žalobcovia uplatňovali v tomto konaní, je nárokom vyjadreným v § 48 zákona č. 543/2002 Z. z.“ Odvolatelia veľmi dobre pochopili argumentáciu žalobcov, súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu, keď sami v odvolaní uvádzajú, že žalobcovia okrem náhrady skutočnej škody zodpovedajúcej hodnote drevnej hmoty sa domáhajú akéhosi nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorej dôvodnosť však žalovaní popierajú.

9. K prebiehajúcej trestnému konaniu na Okresnom súde vo Zvolene pod sp. zn. 4T/69/2017, kde rozhodoval Okresný súd vo Zvolene o obžalobe voči L. M., starostovi obce F., ktorý mal nariadiť výrub stromov na obecnom pozemku a pozemku žalobcov bez povolenia príslušných orgánov, sa vyjadroval súd prvej inštancie z dôvodu, že odvolací súd v uznesení sp. zn. 17Co/7/2020 označil stav

prebiehajúceho trestného konania za významný, keď si žalobcovia aj v uvedenom trestnom konaní uplatnili nárok na náhradu škody voči L. M. vo výške zodpovedajúcej hodnote drevnej hmoty 337,27 € a Slovenská republika mienila v tomto konaní dosiahnuť uloženie povinnosti L. M. zaplatiť finančnú náhradu zodpovedajúcu spoločenskej hodnote vyrúbaných stromov. Okrem toho poukázal odvolací súd na rozpor medzi výškou spoločenskej hodnoty stromov vyčíslenej pre účely tohto civilného procesu znalcom J. K. D. a štátom pre účely trestného konania a v závere uznesenia v bode 27 mienil odvolací súd z dôvodov hospodárnosti napovedať stranám sporu, aby nežiadali nariadenie ďalšieho znaleckého dokazovania, ale sa snažili o zmierlivé usporiadanie vzťahov na základe dôkazov vykonaných v tomto a trestnom konaní, z ktorých by sa dala zistiť spoločenská hodnota vyrúbaných stromov na pozemku žalobcov. Súd prvej inštancie sa musel zaoberať stavom trestného konania a skúmať, či neexistuje prekážka začatej či právoplatne rozhodnutej veci, ktorá by bránila rozhodnutiu v prejednávanej spore a z jeho záverov uvedených v bode 10.2 odôvodnenia nie je možné vyvodiť, že nárok Slovenskej republiky na finančnú náhradu zodpovedajúcu spoločenskej hodnote vyrúbaných drevín zanikol tým, že trestný súd Slovenskú republiku s nárokom na zaplatenie finančnej náhrady v trestnom konaní nepripustil, ako sa to snaží v odvolaní navodiť žalovaný 2/. Odvolací súd sám uvažujúc, aký dopad by malo rozhodnutie súdu o uložení povinnosti žalovaným zaplatiť žalobcom náhradu škody vo výške rovnajúcej sa spoločenskej hodnote drevín, keď súčasne podľa § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. má orgán ochrany prírody uložiť tomu, kto vyrúbal dreveniny bez zodpovedajúceho súhlasu povinnosť zaplatiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty drevín, považoval za významné zistiť, či povinnosť zaplatiť finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty drevín bola v administratívno-právnom konaní niekomu za výrub stromov na parcele žalobcov uložená, aj s poukazom na kuriozitu vzniknutej situácie, že by táto finančná náhrada mala pripadnúť do rozpočtu obce F., ktorá sa považuje v tomto konaní za škodcu. Z odvolania žalovaného 2/ vyplýva, že až do rozhodnutia odvolacieho súdu takáto povinnosť obci F. ani inému subjektu uložená nebola. Dopytom na Okresný súd Zvolen odvolací súd zistil, že vec sp. zn. 4T/69/2017 je právoplatne skončená. Odsúdený podal vo veci dovolanie. Krajský súd v Banskej Bystrici rozhodoval vo veci pod sp. zn. 4To/33/2023 dňa 15.06.2023. Z rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 4To/33/2023 zverejneného v systéme ASPI odvolací súd zistil, že žalobcovia boli s nárokom na náhradu škody odkázaní na civilný proces. Z uvedeného vyplýva, že doteraz nebola žalobcom uhradená škoda ani čiastočne. Voči žalovanému 1/ obci F. si štát doteraz nárok podľa § 48 zákona č. 543/2002 Z. z. neuplatnil. Mienil tak urobiť voči fyzickej osobe, L. M. a nebolo ani tvrdené, že tento nárok štátu sa v administratívnom konaní uplatňuje.

10. Súd prvej inštancie označil v odôvodnení rozhodnutia podľa akého právneho predpisu posúdil zodpovednosť žalovaného 1/ a žalovaného 2/ a svoje závery odôvodnil v bodoch 12 až 13 odôvodnenia. K výške škody sa vyjadroval súd prvej inštancie v bode 14 odôvodnenia, kde najprv uviedol, ako odôvodňovali výšku požadovanej náhrady škody žalobcovia, vysvetlil, z akého dôvodu bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie A. G. H., I., že žalovaný 1/ namietal vykonanie dôkazu stanoviskom Štátnej ochrany prírody SR o spoločenskej hodnote drevín vyrúbaných na pozemku žalobcov a odvolací súd pripustil možnosť vyčísliť škodu analogicky podľa vyhlášky č. 24/2003 Z. z. Vzhľadom na postoj žalovaných navrhli žalobcovia na pojednávaní dňa 24.11.2021 nariadiť vo veci znalecké dokazovanie znalcom z príslušného odboru na ustálenie výšky škody rovnajúcej sa spoločenskej hodnote drevín. Súd prvej inštancie prevzal do odôvodnenia rozhodnutia obsah znaleckého posudku A. G. H., I., ktorý sa vyjadroval aj k metodickému postupu zvoleného znalcom J. D.. Z tejto časti odôvodnenia jednoznačne vyplýva, že za základ pre rozhodnutie o výške škody vzal súd prvej inštancie znalecký posudok A. G. H., I. a je to zistiteľné aj z výšky priznanej náhrady škody, ktorá sa rovná hodnotám vyjadreným v znaleckom posudku A. H., I..

11. Z uvedeného vyplýva, že rozsudok súdu prvej inštancie je odôvodnený zrozumiteľne a vyplývajú z neho úvahy súdu prvej inštancie vedúce k rozhodnutiu o veci samej. Žalovaní bezdôvodne vytýkajú súdu prvej inštancie zmätočné odôvodnenie rozhodnutia a žalovaný 1/ aj porušenie práva na spravodlivý proces nedostatočným odôvodnením rozhodnutia.

12. Skutkový stav, z ktorého súd prvej inštancie vychádza, vyplýva z dôkazov vykonaných pred ním a bol popísaný už v rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 18C/109/2015-696 z 9. októbra 2019 a v uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 17Co/7/2020. Odvolací súd už len stručne zopakuje, že nárok na náhradu škody odvíjajú žalobcovia ako bývalí vlastníci nehnuteľností k marcu 2013 evidovaných ako rekreačná chata súpisného čísla XXX postavené na CKN parcele č. XXX a pozemku CKN parcely č. XXX/XX v katastrálnom území F., ktoré nadobudli kúpnu zmluvou z roku 2007 a 2010 a od konania starostu

obce F. a pracovníčky Spoločnej úradovne (spoločného obecného úradu zriadeného na základe zmluvy uzavretej podľa § 20a zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení medzi zmluvnými stranami mesto O., obec G. O. a obec F. za účelom vykonávania štátnej správy vo veciach ochrany drevín v prvom stupni v rozsahu stanovenom zákonom č. 543/2002 Z. z.) spočívajúceho v tom, že dňa 08.08.2012 J. A., pracovníčka Spoločnej úradovne spolu so starostom obce F. na mieste samom označili stromy kruhovým znakom ružovočervenej farby (znakom používaným orgánom ochrany prírody na označenie stromov povolených na výrub) a to nielen na CKN parcele č. XXX/X katastrálne územie F. vo vlastníctve žalovaného 1/, ale aj na CKN parcele č. XXX/XX katastrálne územie F. vo vlastníctve žalobcov. Takto označené stromy na pokyn starostu obce F. vypíliť zamestnanci spoločnosti K., s. r. o. F. v marci 2013. Takto zistený skutkový stav označil za preukázaný aj žalovaný 2/ v odpovedi z 30. apríla 2014 žalobcom na žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z. (č. I. 95 spisu). Starosta obce F. ani pracovníčka Spoločnej úradovne nelokalizovali správne stromy, ktoré sa mali podľa žiadosti obce vyrúbať len na CKN parcele č. XXX/X a za stromy povolené vyrúbať označili aj tie, ktoré rástli na pozemku žalobcov. Znalec J. K. D. označoval stromy vyrúbané na pozemku žalobcov číslami. Pod číslom 1 figuroval strom rastúci na hranici CKN parciel č. XXX/X P. XXX/XX, stromy pod č. 2, 3, 4, 5, 6 a 9 boli jednotlivito stojace stromy rastúce na pozemku žalobcov a ako dvojkmene č. 7 + 8 a č. 10 + 11 označil znalec J. D. dva stromy, ktoré boli podľa výpovede starostu obce F. K. M. a ním vyhotoveného oznámenia adresovaného Spoločnej úradovni vyrúbané nie na základe ich označenia ružovočervenou farbou ako podliehajúce povoleniu na výrub, ale z dôvodu kalamiťného stavu, kedy sa povolenie orgánu ochrany prírody na výrub stromov nevyžaduje. Keďže znalec J. K. D. nemal odbornú spôsobilosť na vyčíslenie spoločenskej hodnoty vypílených drevín, čo opakovane žalovaní 1/ a 2/ v konaní namietali, musel súd prvej inštancie po zrušení jeho skoršieho rozhodnutia pristúpiť k určaniu výšky škody nanovo a to buď dohodou strán sporu alebo ju ustáliť porovnaním vyčíslenia pre účely trestného konania vedeného proti starostovi obce Látky, prípadne aj novým znaleckým dokazovaním. Ak strany sporu spochybňovali vykonanie dôkazov listinami tvoriacimi súčasť spisu Okresného súdu Zvolen sp. zn. 4T/69/2017 a na poslednom pojednávaní sa vyjadrili, že priestor na dohodu v prejednávanej veci neexistuje, nezostávala súdu iná možnosť než nariadiť vo veci znalecké dokazovanie, ktorým by zistil spoločenskú hodnotu vypílených drevín na pozemku žalobcov, keď považoval žalobcom uplatnenú výšku škody v takejto hodnote za dôvodnú. K znaleckému posudku A. H., I. vzniesol žalovaný 1/ námietky už v priebehu prvoinštančného konania. Na jeho návrh bol znalec A. H., I. vypočutý pred súdom a zodpovedal žalovaným 1/ položené otázky. Zhodne so súdom prvej inštancie odvolací súd uvádza, že znalecký posudok A. H., I. č. 3/2022, znalca z odboru ochrana životného prostredia, ochrana prírody a krajiny je použiteľný pre určenie výšky škody, keď je znalcom z príslušného odboru vypracovaný spôsobom zrozumiteľným aj pre laikov z oblasti ochrany prírody a vysvetľuje aj dovedy rozporované rozdiely medzi vyčíslením spoločenskej hodnoty vypílených drevín v posudku J. D. a v stanovisku Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky, Správy chránenej krajiny oblasti Poľana z júla 2013 pre účely trestného konania vedeného voči starostovi obce F.. Odvolací súd nepovažuje námietky žalovaného 1/, že znalecký posudok A. H., I. vyhotovený s časovým odstupom skoro 10 rokov od výrubu stromov (stalo sa tak v marci 2013) nemôže správne určiť spoločenskú hodnotu stromov, ktoré boli vypílené z dôvodu, že už tieto stromy neexistujú a došlo aj k zvetraniu pňov ako pozostatkov vypílených stromov. Znalec sám poukázal na vplyv času na pozostatky stromov a vysvetlil, že pri vypracovaní znaleckého posudku nevychádzal iba z vlastného miestneho zistenia, ale aj z dôkazov obstaraných v aktuálnom čase roku 2013 Štátnou ochranou prírody, znalcom J. K. D. a z podkladov Slovenskej inšpekcie životného prostredia, ktoré obsahovali aj fotodokumentáciu miesta samého po výrube stromov. Na základe týchto podkladov dokázal vyčísliť hodnotu aj toho stromu, ktorého kmeň bol pre umiestnenie žumpy už odstránený. Súdom prvej inštancie ustanovený znalec pre účely tohto súdneho konania vypočítal osobitne spoločenskú hodnotu drevín odstránených na príkaz obce F. z dôvodu kalamity na 3 385,76 € a spoločenskú hodnotu ostatných drevín vypílených bez povolenia a súhlasu žalobcov na ich pozemku na 4 979,07 €.

13. Len v odvolaní žalovaného 2/ je konkretizovaná vada, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 365 ods. 1 písm. d/ C. s. p.), za ktorú žalovaný 2/ označuje, že súd prvej inštancie porušil povinnosť viazanosti inými rozhodnutiami bez náležitého zdôvodnenia odklonu od rozhodnutia súdu vyššieho stupňa a to od zjednocujúceho stanoviska trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 39-60/2017 z 29.11.2017.

13.1 Stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 39-60/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod publikačným číslom 71/2017 sa týka uplatňovania nárokov na náhradu škody v tzv. adhéznom konaní podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku. V prejednávanej veci si

uplatňujú fyzické osoby nárok na náhradu škody podľa Občianskeho zákonníka a zákona č. 514/2003 Z. z. Stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 39-60/2017 má vo vzťahu k odvolacím súdom prejednávanej veci iba precedenčnú záväznosť v časti právnej vety v znení: „Rozhodovanie o nároku na majetkovú reparáciu (voči obci) ujmy vzniknutej nepovoleným výrubom dreviny (až do výšky spoločenskej hodnoty dreviny) podľa § 48 ods. 1 veta štvrtá a piata zákona č. 543/2002 Z. z. patrí do pôsobnosti orgánu ochrany prírody, ide o administratívno-právny nárok, ktorý nepatrí do pôsobnosti súdov.“ Rozhodnutie súdu prvej inštancie sa neprieči stanovisku Tpj 39-60/2017, keď nerozhodoval o nároku štátu či obce podľa § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z. a s pojmom spoločenská hodnota dreviny sa zaoberal len vo vzťahu k zdôvodneniu výšky náhrady škody priznanej fyzickým osobám podľa Občianskeho zákonníka a zákona č. 514/2003 Z. z.

14. Pod inou vadou konania podľa komentára k Civilnému sporovému poriadku (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, str. 1240) sa rozumie akékoľvek pochybenie v procesnom postupe súdu, ktoré nie je subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, avšak len za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Príkladom takejto vady môže byť nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu, pochybenia vo vykonanom dokazovaní, porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami podľa § 193 C. s. p. alebo posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu podľa § 194 ods. 2 C. s. p. V § 193 C. s. p. je vyjadrená viazanosť súdu inými rozhodnutiami, avšak stanovisko trestnoprávneho kolégia NS SR sp. zn. Tpj 39-60/2017 nespĺňa kritériá rozhodnutí, ktorými je súd podľa § 193 C. s. p. viazaný. Pri úvahe, či je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku odvolací súd skúma, či by obsah rozhodnutia o veci samej bol iný, ak by nedošlo k vade tvrdenej odvolateľom. Odvolací súd nezistil v postupe súdu prvej inštancie nesprávny procesný postup ani žiadnu vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a konštatuje, že odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. d) Civilného sporového poriadku nebol uplatnený dôvodne.

15. Námietky žalovaných k aktívnej vecnej a pasívnej vecnej legitímácii strán sporu k ich právu na náhradu škody a zodpovednosti za škodu vzniknutú žalobcom podliehajú pod odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku o nesprávnom právnom posúdení veci. Rovnaké námietky boli vznesené už v odvolaniach žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 18C/109/2015-696 z 9. októbra 2019 a vyhodnotil ich odvolací súd v uznesení sp. zn. 17Co/7/2020 z 30. júna 2021. Na záveroch v ňom vyslovených odvolací súd zotráva. Žalobcovia si neuplatňujú v tomto konaní nárok na majetkovú reparáciu ujmy vzniknutej nepovoleným výrubom dreviny do výšky spoločenskej hodnoty dreviny podľa § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z. z., ktorý patrí do pôsobnosti orgánu ochrany prírody, ale nárok na náhradu škody, ktorá vznikla na ich majetku odstránením lesného porastu v okolí rekreačnej chaty v chránenej krajinskej oblasti. Na tieto porasty sa vzťahoval zákon č. 543/2002 Z. z., čo je potvrdené krokmi orgánov ochrany prírody, ktoré vyčíslili spoločenskú hodnotu drevín pôvodne rastúcich na CKN parcele č. XXX/XX vo vlastníctve žalobcov pre účely trestného konania a za nesprávny postup pri odstraňovaní tohto porastu bola obec F. postihnutá; rozhodnutím Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Banská Bystrica z 25.11.2013 jej bola uložená pokuta za protiprávne konanie vo výške 1 500,- €. Po rozhodnutí odvolacieho súdu uznesením sp. zn. 17Co/7/2020 žalobcovia jednoznačne za predmet sporu označili škodu spočívajúcu v tom, že v dôsledku konania žalovaného 1/ prostredníctvom starostu a pracovníčky Spoločnej úradovne boli ich nehnuteľnosti ochudobnené o lesný porast, ktorý bol pre nich významný z hľadiska estetickkej, ekologickej a zdravotnej funkcie a fotografiami vyhotovenými na mieste samom preukázali, že vypílením stromov, niektorých v malej výške nad zemou, iných s ponechaným vysokým pňom, ich žalovaní poškodili nielen tým, že stratili drevnú hmotu, ktorú by mohli oni získať vypílením tých istých stromov, ale aj pocit pohody pri pobyte v tejto nehnuteľnosti, keď porasty skrášľujúce ich nehnuteľnosť boli neestetickým spôsobom odstránené. Aktívna legitímácia žalobcov podľa názoru odvolacieho súdu vysloveného už v uznesení sp. zn. 17Co/7/2020 požadovať odškodnenie nie je spochybnená tým, že žalobcovia pod pojem „škoda“ zahrnuli nielen hodnotu drevnej hmoty, ale aj ujmu spočívajúcu v tom, že sa z ich pozemku pred rekreačnou chatou stal nepekny holorub, na ktorom by iba prekračovali pne pôvodných zdravých stromov poskytujúcich im pekny výhľad, zdravý vzduch a ochranu pôdy v okolí budovy rekreačnej chaty. Vlastníctvo žalobcov k vyrúbaným stromom na CKN parcele č. XXX/XX katastrálne územie F. je preukázané vlastníctvom k pozemku. Správne súd prvej inštancie tento svoj záver odôvodnil s poukazom na § 120 Občianskeho zákonníka, stromy boli súčasťou pozemku vo vlastníctve žalobcov. Odvolací súd už v uznesení sp. zn. 17Co/7/2020 vyslovil názor, že ak žalobcovia požadujú odškodnenie za ujmu

spôsobenú výrubom drevín spočívajúcu v strate estetickú a ekologickej funkcie svojej nehnuteľnosti, je možné vyčíslieť takto vzniknutú škodu analogicky použitím § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka podľa predpisov upravujúcich vyčíslenie náhrady za spoločenskú hodnotu drevín, zákona č. 543/2002 Z. z. a v čase odstránenia porastov účinnej vyhlášky č. 24/2003 Z. z. Na zmenu takto vysloveného názoru odvolacieho súdu po vrátení veci na ďalšie konanie dôvody nevznikli.

16. Súd prvej inštancie rešpektoval názor odvolacieho súdu vyslovený k pasívnej vecnej legitímácii žalovaných v zrušujúcom uznesení. Rozlišoval dôvod a príčiny výrubu dvoch dvojkmenných stromov č. 7 + 8 a č. 10 + 11 (takto označovaných žalobcami v zmysle posudku J. K. D.) a výrub ostatných 6 stromov označovaných v spore číslami 2, 3, 4, 5, 6 a 9, keď dôvodom ich výrubu boli rôzne skutkové okolnosti a príčiny. V konaní bolo preukázané, že len stromy č. 2, 3, 4, 5, 6 a 9 vypílili pilčiči ako stromy povolené na výrub a stromy č. 7 + 8 a č. 10 + 11 dal odstrániť starosta obce F. s tvrdením, že ohrozovali život, zdravie a majetok (kalamitné stromy), o čom obec F. aj podávala správu Spoločnej úradovni, avšak bez preukázania, že skutočne išlo o kalamitné stromy, ktorých odstránenie bolo nevyhnutné. Práve tieto zistenia odôvodňovali posúdenie zodpovednosti obce za výrub stromov č. 7 + 8 a č. 10 + 11 podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď pri ich výrube nevykonávala obec F. samosprávu a ani nekonala v rámci preneseného výkonu štátnej správy v rozsahu ustanovenom zákonom č. 543/2002 Z. z., ale konala ako samostatný subjekt súkromného práva podľa § 18 ods. 2 písm. c) Občianskeho zákonníka. V bode 19 zrušujúceho uznesenia sú uvedené rozhodnutia najvyšších súdnych autorít, z ktorých odvolací súd a následne súd prvej inštancie pri možnosti posúdiť zodpovednosť žalovaného 1/ podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádzal. Svoje stanovisko odvolací súd nemení.

16.1 K výhradám žalovaných vo vzťahu k ich prípadnej spoločnej zodpovednosti za škodu vzniknutú výrubom stromov č. 2, 3, 4, 5, 6 a 9 odvolací súd v uznesení sp. zn. 17Co/7/2020 uviedol, že nebol dôvod rozlišovať konanie starostu obce F. a pracovníčky Spoločnej úradovne pri označovaní stromov spadajúcich pod žiadosť o výrub na parcele CKN č. XXX/X, keď obaja pri tejto činnosti vykonávali úkony v rámci preneseného výkonu štátnej správy na úseku ochrany prírody pod hlavičkou Spoločnej úradovne zriadenej práve na tento účel. Nesprávny úradný postup Spoločnej úradovne a z toho vzniknutá škoda podlieha zákonu č. 514/2003 Z. z.

16.2 Na obec F. ako jednotku územnej samosprávy bol prenesený výkon štátnej správy na úseku ochrany drevín a prírody (§ 64 ods. 1 písm. e/ zákona č. 543/2002 Z. z. v znení účinnom do 31.07.2013). Za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti Ministerstva životného prostredia SR zodpovedá Slovenská republika a v jej mene koná toto ministerstvo.

17. Bola už zodpovedaná aj otázka príčinnej súvislosti medzi konaním žalovaných a vznikom škody, kde žalovaní namietali, že bezprostrednou príčinou vzniku škody bolo ich vypílenie spoločnosťou K., s. r. o., F., nie konanie žalovaných. Odvolací súd uzavrel vo veci sp. zn. 17Co/7/2020, že nesprávny úradný postup žalovaných bol prvotnou a hlavnou príčinou vzniku škody na majetku žalobcov vypílením stromov č. 2, 3, 4, 5, 6 a 9, ktorý bol základom pre ďalšie konanie spoločnosti K., s. r. o.; nebyť nesprávneho úradného postupu orgánu verejnej moci, ktorý bez overenia, kde sa porast nachádza, označil stromy znakom povoľujúcim ich výrub, pilčiči spoločnosti K., B., Látky by ich nevypílili, keď podľa zmluvy a pokynov žalovaného 1/ mali vypíliť stromy označené ružovočerveným kruhom a kalamitné stromy. Na pozemku žalobcov boli žalovaným 1/ za kalamitné stromy označené stromy č. 7 + 8 a č. 10 + 11 podľa posudku J. K. D. a podľa označenia aktuálneho znaleckého posudku A. H., I. strom č. 1 (udávaný ako dvojkmeň č. 10 v posudku znalca D.), strom č. 2 (udávaný ako dvojkmeň č. 11 v posudku znalca D.) a strom č. 3 (dvojkmeň podľa posudku znalca označené ako stromy č. 7 + 8). Tieto spoločnosť K., s. r. o. vypílila na príkaz žalovaného 1/. Posudok znalca J. D. netvoril základ pre rozhodnutie súdu prvej inštancie, pri určení výšky škody vychádzal súd z posudku A. H., I.. Pokiaľ odvolací súd z tohto posudku cituje označenie stromov tak ako okresný súd, tak len aby bolo zrejmé, o ktoré stromy sa jedná, keď takto boli od roku 2015, keď spor začal označované až do vypracovania znaleckého posudku A. H., I., ktorý vysvetlil, že iba jeden strom sa považuje za dvojkmeň, druhý dvojkmeň sú vlastne tesne pri sebe rastúce stromy, ktoré sa dotýkajú kmeňmi.

18. Žalovaní tvrdia, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s rozhodovacou činnosťou najvyšších súdnych autorít. Opakovane poukazujú na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. februára 2011 sp. zn. 3Cdo/313/2009 pripojený v súdnom spise na č. I. 183 a nasledujúce, v ktorom sa najvyšší súd v spore fyzickej osoby proti Slovenskej republike, za ktorú konalo Ministerstvo

životného prostredia, domáhajúcej sa náhrady škody vo výške spoločenskej hodnoty vyrúbaného stromu, ktorý odstránila tretia osoba na základe rozhodnutia Okresného úradu Bratislava III, odboru životného prostredia o povolení výrubu stromu žiadateľom majúc za to, že sa tento strom nachádza na ich pozemku, čo sa neskôr ukázalo ako nesprávne zistenie, keďže strom rástol na pozemku žalobkyne vyjadril k príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci a škodou na majetku fyzickej osoby. Dovolateľka vo veci sp. zn. 3Cdo/313/2009 argumentovala rovnako ako žalobcovia v tomto konaní, že nebyť nezákonného rozhodnutia správneho orgánu o povolení výrubu stromu, k jeho výrubu treťou osobu by nedošlo. Žalovaná Slovenská republika sa vo veci sp. zn. 3Cdo/313/2009 bránila tým, že nie je splnený jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti Slovenskej republiky za škodu, chýba príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzniknutej žalobkyne výrubom stromu tvrdiac, že nezákonné rozhodnutie nebolo bezprostrednou a ani priamou príčinou vzniku škody, priamou príčinou vzniku škody bol samotný výrub stromu. Najvyšší súd vysvetľoval, že „zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, ktorý vo veci aplikoval, vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) medzi nezákonným rozhodnutím a škodou nevysvetľuje. Existencia príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody je jedným z nevyhnutných predpokladov zodpovednosti za škodu. O vzťah príčinnej súvislosti sa jedná, ak vznikla škoda následkom nezákonného rozhodnutia, teda ak je nezákonné rozhodnutie a škoda vo vzájomnom pomere príčiny a následku. To znamená, že príčinná súvislosť medzi škodou a nezákonným rozhodnutím je daná len vtedy, ak by škoda pri absencii nezákonného rozhodnutia nevznikla, teda musí ísť o priamu, nielen sprostredkovanú príčinu vzniku škody. Otázka príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a konkrétnou škodou je v prvom rade otázkou skutkovou, zároveň otázkou právnou, závislou na skutkovom zistení. Ak by príčinou vzniku škody bola iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastane. Prítom nemusí ísť o príčinu jedinú, ale stačí, ak ide o jednu z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, o ktorého odškodnenie ide a to o príčinu podstatnú“.

18.1 Dovolací súd teda aj v tomto rozhodnutí pripustil, že škoda môže vzniknúť následkom viacerých príčin a pri posudzovaní príčinnej súvislosti je potrebné zistiť, ktorá príčina bola podstatnou, vedúcou ku vzniku škody. Dovolací súd sa vo veci sp. zn. 3Cdo/313/2009 stotožnil s názorom odvolacieho súdu o neexistencii príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a škodou vzniknutej žalobkyne, keď vzniku škody predchádzali dve skutočnosti, ktoré sa podieľali na vzniku škody a to nezákonné rozhodnutie a samotný výrub stromu. Dovolací súd bol toho názoru, že neexistuje priama príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody, keď bezprostrednou príčinou, ktorá mala za následok vznik škody na majetku žalobkyne bolo vyrúbanie stromu a nezákonné rozhodnutie pôsobilo na vznik škody iba sprostredkované.

18.2 Odvolací súd s názorom k najvyššieho súdu vyjadreným v rozsudku sp. zn. 3Cdo/313/2009 ohľadne neexistencie príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou nesúhlasí. Štátny orgán či orgán verejnej správy vydáva rozhodnutia, na základe ktorých konajú iné subjekty v dôveru, že rozhodnutie štátneho orgánu či orgánu verejnej správy je bezvadné. Orgány ochrany prírody vždy rozhodujú len o povolení výrubu drevín alebo zamietnutí takejto žiadosti, sami výrub stromov nevykonávajú. Ak by platil záver vyslovený v rozsudku sp. zn. 3Cdo/313/2009, nikdy by Slovenská republika nezodpovedala za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom či nezákonným rozhodnutím orgánu ochrany prírody, keď fyzickú likvidáciu stromu tento orgán neuskutočňuje. Odvolací súd zotrváva na názore vyslovenom v uznesení sp. zn. 17Co/7/2020 podporeného viacerými rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/11/2010, 7Cdo/1/2007, 3Cdo/32/2007, ktoré pripúšťajú zodpovednosť viacerých subjektov za škodu na základe reťazenia príčin. Za podstatnú príčinu vzniku škody na majetku žalobcov považuje odvolací súd naďalej nesprávny úradný postup Spoločnej úradovne pri označení stromov určených na výrub, čo zakladá zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. v rozsahu 4 979,07 € a príčinou vzniku škody vo výške 3 385,76 € bolo konanie obce Látka ako právnickej osoby, ktorá postupovala pri príkaze na výrub dvoch stromov na pozemku žalobcu v rozpore s povinnosťou každého chrániť prírodu.

18.3 Svoj záver o existencii príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom Spoločnej úradovne a konaním obce F. a škodou vzniknutou žalobcom aj napriek tomu, že stromy na pozemku žalobcov vypíliť spoločnosť K., s. r. o., F. opiera odvolací súd aj o uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 15.07.2021 sp. zn. 5Cdo/113/2018, v ktorom podľa popisu skutkových okolností prejednávanej veci najvyšším súdom pod sp. zn. 5Cdo/113/2018 vstúpilo ako medzičlánok do procesu od existencie nezákonného rozhodnutia súdu a vzniku škody aj následné konanie katastrálneho úradu, ktorý na základe rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 23Co/61/2004 opätovne zapísal vlastnícke právo k nehnuteľnosti na tretiu osobu, na ktorú bol vyhlásený konkurz, potom správca konkurznej

podstaty odpredal spoluvlastnícké podiely úpadcu ďalšej osobe, v dôsledku čoho vznikla poškodeným škoda vo forme ušlého zisku. Najvyšší súd Slovenskej republiky v bode 18 odôvodnenia uznesenia sp. zn. 5Cdo/113/2018 napriek tomu vyslovil, že prvotnou, priamou a bezprostrednou príčinou vzniku škody z titulu ušlého zisku na nájomnom bol rozsudok odvolacieho súdu sp. zn. 23Co/61/2004 potvrdzujúci rozsudok okresného súdu, ktorým bol nesprávne určený počiatok plynutia premlčacej doby. Ak by krajský súd v konaní o neplatnosť kúpnej zmluvy, ktorou nadobudli spoluvlastnícky podiel žalobcovia pri posudzovaní počiatku behu premlčacej lehoty, nepostupoval v rozpore so zaužívanou súdnou praxou, nebolo by možné spoluvlastnícky podiel pôvodne patriaci žalobcom predať v konkurznom konaní a žalobcovia by boli za splnenia ostatných zákonných aj dohodnutých podmienok nájmu naďalej prenajímateľmi nebytových priestorov nachádzajúcich sa v konkurznom konaní predávanej nehnuteľnosti. Odvolací súd vidí skutkovú podobnosť veci sp. zn. 5Cdo/113/2018 s vecou ním prejednávanou pod sp. zn. 17Co/2/2023 v tom, že aj tu sa k spôsobenému následku pridružuje medzičlánok – pilčíci, ktorí ale konali na príkaz obce F. vyrúbať označené a kalamitné stromy a nebyť tohto príkazu, stromy by odstránené neboli.

19. Predmetom konania vo veci sp. zn. 4MCdo/5/2012 na Najvyššom súde Slovenskej republiky bola taktiež náhrada škody spôsobená vypílením stromov vo výške spoločenskej hodnoty drevín. Z jeho záverov je možné vyodiť, že v konaní o náhradu škody vzniknutej fyzickej osobe výrubom dreviny nemožno spoločenskú hodnotu drevín stotožňovať s majetkovou škodou v zmysle Občianskeho zákonníka a výšku škody pre účely takéhoto konania musí zisťovať súd prostredníctvom znalca z odboru stanovovania všeobecnej hodnoty majetku podľa vyhlášky č. 492/2004 Z. z. a nebolo namieste určovať výšku škody podľa vyhlášky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, pretože zisťovanie spoločenskej hodnoty zničených drevín, ktorá predstavuje najmä ich biologickú, ekologickú či kultúrnu hodnotu má iný význam ako zisťovanie a určenie rozsahu škody podľa Občianskeho zákonníka.

19.1 V uznesení sp. zn. 17Co/7/2020 odvolací súd poznajúc závery uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/5/2012 vyslovil názor, že výška škody musí byť určená znalcom z príslušného odboru podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 228/2018 Z. z. v závislosti od toho, ako žalobcovia upresnia predmet konania; pokiaľ si žalobcovia budú nárokovat majetkovú škodu z titulu straty estetickej funkcie nehnuteľnosti, ktorú pociťujú ako akúsi nemajetkovú ujmu a stotožňujú ju s hodnotou rovnajúcou sa spoločenskej hodnote drevín, môže výšku škody za analogického použitia v čase výrubu stromov účinnej vyhlášky č. 24/2003 Z. z. vypočítať znalec z odboru ochrana prírody a krajiny, ak však výšku škody určujú žalobcovia poklesom ceny nehnuteľnosti, k výške škody by sa mal vyjadriť znalec z odboru oceňovanie nehnuteľnosti. Žalobcovia sa po rozhodnutí odvolacieho súdu jednoznačne vyjadrili, že škodu nevyšli ako rozdiel v cene nehnuteľnosti s porastom a bez porastu, ale si nárokovujú majetkovú škodu v širšom zmysle aj za stratu estetickej funkcie nehnuteľnosti analogicky určiteľnú podľa vyhlášky č. 24/2003 Z. z.

20. Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku z 30. marca 2016 sp. zn. 25Cdo/2466/2014, na ktorý opakovane poukazujú žalovaní vyslovil záver, že podľa § 442 ods. 1 a § 443 Občianskeho zákonníka prináleží vlastníkovi vyrúbaných porastov náhrada škody (majetkovej ujmy) vo výške zodpovedajúcej cene vyťaženej drevnej hmoty a nie je možné ju navýšiť o čiastky odvodzované od tzv. ekologickej ujmy v zmysle § 10 zákona č. 17/1992 Sb. o životnom prostredí. Dôvodom je, že nárok na náhradu ekologickej ujmy podľa zvláštneho predpisu nepatrí vlastníkovi dreviny, ale štátu v rámci verejnoprávnej ochrany prírody, keďže v prípade tzv. ekologickej ujmy nejde o majetkovú stránku nepriaznivého vplyvu pôsobiaceho na životné prostredie, ale o porušenie ekosystému a jeho jednotlivých zložiek; ekologickej ujmy teda hodnotovo predstavuje inú ujmu než je škoda na majetku vlastníka jednotlivých ekologickej zložiek. Ekologickej ujmy je koncipovaná primárne ako imateriálna strata, ktorá môže vzniknúť nielen z protiprávneho konania. Zodpovednosť za takúto stratu môže byť uplatňovaná aj voči vlastníkovi veci samej, čo súkromnoprávna úprava neumožňuje. Ústavnú udržateľnosť tohto názoru posúdil Ústavný súd Českej republiky v uznesení sp. zn. II. ÚS 2259/2016 z 30. augusta 2016 a ústavnú sťažnosť odmietol.

20.1 Výšku škody vzniknutej majiteľovi drevín ich výrubom sa zaoberal Najvyšší súd Českej republiky aj v rozsudku sp. zn. 25Cdo/533/2022 z 20. septembra 2023. Príčinou vzniku škody žalobkyňa bolo vyrúbanie drevín a v čase rozhodovania súdu o náhrade škody už žalobkyňa nebola vlastníkom pozemku. Najvyšší súd vyslovil, že v takomto prípade nie je možné škodu reparovať uvedením do pôvodného stavu a to nielen preto, že žalobkyňa už pozemok nevlastní, ale aj z dôvodu, že pri dlhodobosti rastu a možného odlišného vývoja porastu nie je možné dosiahnuť rovnaký stav ako bol pred škodnou udalosťou, nie je teda možné uviesť veci do pôvodného stavu. Ak nie je naturálna reštitúcia možná, je potrebné určiť výšku škody rozdielom medzi obvyklou cenou veci pred poškodením

a po poškodení. Skutočná škoda predstavuje rozdiel medzi v dobe vzniku škody obvyklou cenou nehnuteľnosti (pozemku), ktorého súčasťou stromy boli a cenou pozemku po ich odstránení. Je pritom potrebné zohľadniť aj obvyklú cenu dreva získaného škodcom.

20.2 Posun v nazeraní na nárok vlastníka porastov pri ich nedovolenom výrube v Českej republike pri analýze rozhodnutia sp. zn. 25Cdo/2466/2014 vyplýva z článku pod názvom Náhrada škody a náhrada ekologickej ujmy uverejneného v časopise Ochrana prírody 1/2017 (časopis.prirody.cz/pravo-v-ochrane-prirody/nahrada-skody-a-nahrada-ekologicke-ujmy/), kde autorka článku upozorňuje, že Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 25Cdo/2466/2014 rozhodoval podľa Občianskeho zákonníka účinného v Českej republike do 31.12.2013 a v novom Občianskom zákonníku je úprava nároku na náhradu škody omnoho podrobnejšia, uhrádza sa majetková škoda a vychádza sa z obvyklej ceny veci. Za podmienok v Občianskom zákonníku ustanovených sa uhrádza aj nemajetková ujma, ak to odôvodňujú zvláštne okolnosti, za ktorých škodca ujmu spôsobil a v takom prípade môže byť náhrada škody zvýšená v prípade, že má vec pre poškodeného vzhľadom ku všetkým pomeroch cenu „zvláštni obliby“, napr. škodca neoprávnene vyrúbe vlastníkovi strom, ktorý je spojený s tradíciou a históriou rodiny vlastníka, strom, pod ktorým sedávali predkovia vlastníka a ktorý je pre to akosi rodovou pamiatkou, strom, ktorý je neodmysliteľnou súčasťou nehnuteľnosti a tvorí esteticky neoddeliteľný súbor so stavbou ľudovej architektúry. Autorka konštatuje, že „i pouhým citeľným musíme dospieť k záveru, že stanoviť vyššiu náhradu ako ekvivalent ceny drevnej hmoty by nepostihlo ujmu, ktorou vlastník utrpel“. Z obsahu článku vyplýva, že podľa nového zákona o zodpovednosti za priestupky účinného na území Českej republiky môže orgán ochrany prírody ukladať páchatelovi priestupku nahradiť poškodenému škodu. Pokiaľ by poškodený v priestupkovom konaní uplatnil aj požiadavku náhrady nemajetkovej ujmy, orgán ochrany prírody ho odkáže s týmto nárokom na súd, ktorý by mal určiť cenu „veci zvláštni obliby“.

21. Odvolaciu súdu nie je známe rozhodnutie najvyšších súdnych autorít Slovenskej republiky, ktoré by ako otázku zásadného právneho významu riešilo, či je možné majetkovú škodu vzniknutú vlastníkovi porastu navýšiť nad cenu drevnej hmoty z dôvodu, že uvedenie do predošlého stavu možné nie je a hodnota drevnej hmoty nevyjadruje ujmu, ktorú vlastník porastov ich nedovoleným výrubom utrpel.

22. Podľa § 442 ods. 1, 3 Občianskeho zákonníka uhrádza sa skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Škoda sa uhrádza v peniazoch; ak však o to poškodený požiada a ak je to možné a účelné, uhrádza sa škoda uvedením do predošlého stavu.

23. Rovnakým spôsobom upravuje spôsob a rozsah náhrady škody aj zákon č. 514/2003 Z. z. v § 17, podľa ktorého sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

24. Otázku skutočnej škody v zmysle § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. posudzoval Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 28. júna 2016 sp. zn. 3MCdo/3/2015, kde uviedol, že zákon č. 514/2003 Z. z. pojem škody nedefinuje, z tohto dôvodu treba vykladať tento pojem v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného, je objektívne vyjadriteľná v peniazoch a je napravitelná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného. Skutočnou škodou je v zásade ujma, ktorá znamená zmenšenie, zničenie, stratu, zníženie či iné znehodnotenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie veci do predošlého stavu (pokiaľ nie je vylúčené).

24.1 Podľa stanoviska Najvyššieho súdu ČR sp. zn. Cpj 87/70 z 18.11.1970 (R 55/1971) z hľadiska rozsahu náhrady škody stojí Občiansky zákonník na princípe náhrady „skutočnej škody“. Touto skutočnou škodou je vzniknuté zmenšenie (úbytok) majetku poškodeného; predstavuje vlastne majetkové hodnoty potrebné na uvedenie do predošlého stavu, popr. k vyváženiu dôsledkov plynúcich z toho, že nedošlo k uvedeniu do predošlého stavu.

25. Ak sa za skutočnú škodu podľa právnej teórie a judikatúry najvyšších súdnych autorít považuje aj iné znehodnotenie majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a predstavuje majetkové hodnoty potrebné na uvedenie do predošlého stavu, poprípade k vyváženiu dôsledkov plynúcich z toho, že nedošlo k uvedeniu do predošlého stavu, je možné podľa názoru odvolacieho súdu určiť výšku škody, ktorá žalobcom vznikla nelegálnym výrubom drevín na ich pozemku s použitím analógie podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka podľa predpisov, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie a to zákona č. 543/2002 Z. z. a vyhlášky č. 24/2003 Z. z., pretože ak by mali byť veci uvedené do pôvodného stavu, takéto náklady by museli žalobcovia vynaložiť, aby ich

nehnutelnosti získali pôvodný vzhľad a funkciu, čo však vzhľadom na potrebnú dĺžku dorastu stromov do veľkosti vyrúbaných stromov za krátky čas nie je možné dosiahnuť. Odvolací súd sa domnieva, že práve poškodenie nehnuteľnosti žalovanými (subjektmi, za ktorých nesú zodpovednosť žalovaní) viedla žalobcov k odpredaju rekreačnej chaty v chránenej krajinskej oblasti a z tohto dôvodu pri rozhodovaní o nároku žalobcov nebola zohľadnená len reparačná funkcia náhrady škody, ale bolo treba aplikovať právo tak, aby smerovalo k spravodlivému výsledku. Ak by sa nelegálneho výrubu dopustili žalobcovia ako vlastníci porastu, orgán ochrany prírody by im uložil povinnosť zaplatiť štátu rovnakú sumu rovnajúcu sa spoločenskej hodnote vyrúbaných drevín. Spravodlivému usporiadaniu vzťahov zodpovedá, aby im bola škoda uhradená v rovnakej výške.

26. Tieto úvahy viedli odvolací súd k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej o povinnosti žalovaných 1/ a 2/ nahradiť žalobcom škodu podľa výrokov II. a IV. rozsudku súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p.

27. Žalovaný 1/ spochybňoval priznanie nároku žalobcom na náhradu trov konania. S ohľadom na subjektívnu prípustnosť odvolania žalovaného 1/ nepovažuje odvolací súd za potrebné vyporiadať sa s touto námietkou, keď vo vzťahu medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným 1/ priznal súd prvej inštancie nárok na náhradu trov konania podľa § 255 ods. 2 C. s. p. žalovanému 1/ ako úspešnejšej strane v spore. Žalovaný 1/ nie je oprávnený podať odvolanie proti výroku V. rozsudku súdu prvej inštancie o povinnosti žalovaného 2/ nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy konania, čo vyjadril odvolací súd výrokom rozhodnutia o odmietnutí odvolania žalovaného 1/ v tejto časti. Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. o povinnosti žalobcov 1/ a 2/ nahradiť žalovanému 1/ trovy konania potvrdil odvolací súd podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. z dôvodu, že odráža výsledok sporu.

27.1 Žalovaný 2/ navrhoval zmeniť výrok o trovách konania medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným 2/ v nadväznosti na jeho návrh ohľadne rozhodnutia o veci samej. Aj výrokom V. rozhodol súd prvej inštancie o nároku strán sporu na náhradu trov konania v súlade s § 255 ods. 2 C. s. p., pomer úspechu a neúspechu žalobcov a žalovaného 2/ žalovaný 2/ nespochybňoval a tieto zistenia viedli odvolací súd k potvrdeniu rozsudku súdu prvej inštancie aj vo výroku V.

28. Za úspešnú stranu v odvolacom konaní je potrebné považovať žalobcov 1/ a 2/, keď žalovaní 1/ a 2/ svojím odvolaním neuspeli. Vznik trov odvolacieho konania žalobcom 1/ a 2/ zo spisu nevyplýva. Ak podľa obsahu spisu strane v konaní žiadne trovy nevznikli, je podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018 (R 72/2018) v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku zakotvujúcim procesnú ekonomiu rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva.

29. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis
- (§ 127 ods. 1 C. s. p.).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Strany sporu majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C. s. p.). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Ak neboli splnené podmienky podľa § 429 C. s. p., resp. dovolanie má vady podľa § 429 C. s. p. napriek riadnemu poučeniu dovolateľa o povinnosti podľa § 429 C. s. p. v odvolacom konaní, resp. napriek výzve súdu prvej inštancie adresovanej dovolateľovi na odstránenie väd a jeho poučení o následkoch neodstránenia väd dovolania, dovolací súd dovolanie odmietne (§ 447 písm. e) C. s. p. v spojení s § 436 ods. 1 C. s. p.).